

Volar

Tomàs Llopis i Guardiola

Diuen els manuals de navegació aèria que el secret d'un aterratge suau i tranquil consisteix a impedir que l'avió toque terra. Però també diuen que això, que és tan fàcil de dir, resulta a la pràctica una de les operacions més difícils. Potser és per aquesta raó que a mi, el que més m'ha agradat sempre és volar en el sentit més ampli de la paraula.

Sóc un fill i nét de llauradors que ja de ben menut somiava de ser redimit de l'esteva i la corbella. Amb aquesta idea, ja en la meua més tendra infantesa feia negocis amb els companys de l'escola: baratava cromos, cartrons de les capsas de llumins i boletes d'aquelles de jugar al gua. Però encara no sé ara si en cada transacció guanyava o perdia, el cas és que no era igual un cromó doble que un de senzill, o una boleta de fang que una de vidre. I en això estava la gràcia del negoci: que el valor de les coses era absolutament arbitrari.

De gran, fill únic com sóc, vaig heretar les terres dels meus avantpassats, foies, horts de tarongers i alguns oliverars que em vaig esforçar per posar en producció. De tot, allò que més m'estimava era una terra improductiva a la serra de Bèrnia que tenia una borja amb un pouet d'aigua fresca i cristal·lina. Allà era on m'agradava de recloure'm de tant en tant. I així va ser com vaig esdevenir un terratinent que, a causa de la crisi de l'agricultura, anava acumulant pèrdues.

Jo el que volia ser en realitat és poeta, però coneixia una llista llarguíssima de poetes que havien mort, si no en l'oblit sí en la més absoluta indigència, envoltats d'englantines i coronas però sense un pa a la post. Ja m'esqueia aquell posat de perdedor, víctima dels crèdits i de les hipoteques dels bancs que feia cada any a l'hora d'adobar la terra. Algun dia en trauria beneficis i els invertiria en el negoci de la meua vida.

Però la sort no és per qui la busca i un dia vaig rebre una carta certificada del prestigiós advocat Samuel G. Johnson, de Connecticut, en què em comunicava que un germà del meu avi, emigrat allà pels anys vint, havia mort sense descendència i em deixava una quantiosa herència en dòlars que em permetria realitzar el somni de la meua vida. Tenia vint-i-vuit anys, em dedicaria als negocis fins als quaranta i llavors, que ja podria viure de renda, disposaria de tot el dia, de tots els dies de l'any, per a escriure la totalitat de la meua obra completa.

Vaig posar fil a l'agulla. Per aquell temps les muntanyes s'incendiaven cada estiu i deixaven entre la cendra troncs de pi que podria comprar a baix preu i vendre'ls després d'un procés de selecció. Més encara, vaig obtenir quantioses subvencions, gràcies a algunes inversions en personal del funcionariat, sempre propens a treballar pel bé comú i la preservació de medi ambient, i vaig orientar la meua activitat empresarial a la neteja de boscos i garriga. Amb un camió, dos o tres tractors i una pila d'atzembles menades per personal immigrat pagat al preu que fos, extreia el producte de les muntanyes i el venia a les plantes de compostatge que en feien adob ecològic.

Al principi tot anava tan bé que vaig aprendre a pilotar avionetes i em vaig comprar una Cessna Skylane, un aparell força maniobrable, des d'on vigilava els treballs i seleccionava les noves partides. El president de la Generalitat em va imposar una medalla un nou d'octubre per la meua contribució a la prevenció d'incendis.

Em vaig casar amb la dona més bonica que mai s'ha vist, la que el poeta Salvador Bolufer canta a la pàgina vint-i-nou del seu llibre. Vam viatjar amb la Cessna per tota la Mediterrània. Vam sopar al Pireu, entre ritmes de sirtaki, una moussaka excel·lent

ben regada amb vi de Santorini, vam sobrevolar Creta, el Sinaí i les piràmides d'Egipte, l'Atlas i el desert del Sahara i vam aterrar feliçment a l'aeroport d'Alacant.

Després d'aquell viatge vaig notar que el saldo dels meus comptes corrents havia minvat de forma alarmant, però ho vaig atribuir als capricis i les excentricitats amb què havia seduït "eixa xica tan bonica". Ella, en canvi, com si no se n'adonés, m'estimava bojament i es mostrava complaent amb mi cada vegada que jo gosava insinuar-li, només, que havíem de moderar la nostra felicitat i disbauxada vida.

Aviat em vaig adonar, aconsellat pels meus assessors, que el negoci de la transformació de residus vegetals aniria millor si diversificava les activitats i produïa i comercialitzava jo mateix els adobs. Vaig comprar un solar en un polígon industrial situat a la vora de l'autopista i hi vaig edificar una nau per a la transformació. Vaig vendre les primeres partides sense dificultats, però, no va trigar a presentar-se'm el fantasma dels impagats.

Un dia, d'aquells en què necessitava pensar, vaig anar a la borja. Aquell cel, aquell aire i aquella aigua em van transformar: tenia una dona preciosa, treballadors de tota confiança, els bancs encara em concedien crèdits i només em calia un cop de sort per superar les dificultats. Sabia que al Brasil es feien grans negocis amb els arbres de la selva amazònica i vaig convèncer la meua amada esposa d'anar-hi amb l'excusa de veure els carnivals de Rio, de passada m'informaria sobre les novetats de la indústria fustera i em convertiria, un cop ací, en el líder del sector.

Els carnivals de Rio són una vivència única, la sensualitat d'aquella gent va eclipsar tots els altres aspectes del viatge. De retorn, portava una llarga llista d'adreces i telèfons d'empresaris amb els quals, quan ja hauria netejat totes les muntanyes d'ací, podia tractar d'importar d'allà matèria primera i comercialitzar-la. La meua dona, en canvi, es va quedar al Brasil, tota manyaga em va dir que volia fer un curs accelerat de portuguès; el professor era un mulato amb cara de bona persona descendent, segons afirmava, d'un rei immensament ric de l'orient del país. Jo, tot enyoradís, enviava cada setmana a la meua estimada un poema d'amor que ella, per carta, em retornava tacat de llàgrimes perquè deia que els meus versos la tornaven boja. Així vam passar un any fins que vaig suposar que s'havia mort d'alguna febre tropical perquè no em va contestar durant tres mesos a les meues apassionades composicions.

I com que les desgràcies no vénen mai soles, un dia em van comunicar el primer embargament; al poc temps, el segon, només em quedava l'opció de fer més hipoteques però la banca no té entranyes i cada vegada em tenia més ofegat mentre jo, sense perdre les esperances que podria resoldre els meus problemes, m'esforçava caient en picat per vèncer en la jungla salvatge dels llibres de comptabilitat i els pagaments a hisenda i a la seguretat social.

Em van embargar tot el negoci i, finalment, la borja, que era l'única propietat que em quedava. Però vaig descobrir que no hi anava ningú, que cap comprador es mostrava interessat a adquirir-la. Jo en conservava la clau i va ser llavors quan em vaig fer furtiu. M'hi vaig instal·lar. Ja m'esqueia aquell posat d'ermità barballarga i perdedor.

Un matí d'hivern la parella de la guàrdia civil em va descobrir i em va fer fora del que havia estat el meu indret preferit. Me'n vaig anar sense recança ni mirar enrera. Ara, això sí, la seua ingenuïtat els va ben fotre perquè em vaig emportar la corriola del pou i, naturalment, la clau de la borja. No hi he tornat mai més però amb aquests símbols que m'inspiren, una mica de sort i els tres-cents poemes i escaig que porte escrits de llavors ençà, em faré un nom com a poeta, guanyaré alguns diners, els invertiré en un negoci de compra-venda ambulant de mocadors de paper i refaré la meua economia. Si hi ha americans que van començar venent periòdics pels carrers i s'han fet multimilionaris, per què no ho puc fer jo –que de menut ja baratava cromos i boletes–,

còmodament instal·lat al costat d'un semàfor, amb la sola companyia d'una motxilla plena de mocadrets, un quadern i un llapis?

Diuen els manuals de navegació aèria que el secret d'un aterratge suau i tranquil consisteix a impedir que l'avió toque terra. Paga la pena doncs si baixem a massa velocitat, no arriscar-se i, abans que s'estavella l'aparell, obrir el *throt*, tractar de remuntar el vol fins que s'acabe el combustible i que s'espavilen, si volen, a la torre de control.